

Do Sejmu trafił projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o kierujących pojazdami, który ma na celu dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 października 2016 r. (sygn. akt K 24/15).

Według Trybunału, w sytuacji gdy ani policjant, ani organy administracyjne (starosta, samorządowe kolegium odwoławcze) nie mają możliwości odstąpienia od zatrzymania prawa jazdy w razie stwierdzenia zachowania określonego w art. 102 ust. 1 pkt 4 u.k.p. w opisanych okolicznościach stanu wyższej konieczności, a sądy administracyjne nie są władne uchylić z tego powodu decyzji zapadłych w postępowaniu administracyjnym, to zarówno procedurze administracyjnej, jak i sądowoadministracyjnej można zarzucić naruszenie standardów konstytucyjnych.

Mając na uwadze wskazania Trybunału, a także postulaty o charakterze de lege ferenda, jakie zostały sformułowane w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 października 2016 r., proponuje się, by w art. 135 P.r.d. oraz art. 102 u.k.p. zostały dodane ustępy (odpowiednio ust. 1aa i ust. 1aa), które będą stanowić podstawę do: po pierwsze, odstąpienia przez policjanta od zatrzymania prawa jazdy w razie stwierdzenia, że kierowca wprawdzie dopuścił się czynu polegającego na przekroczeniu prędkości dopuszczalnej o więcej niż 50 km/h w terenie zabudowanym, ale działał przy tym w stanie wyższej konieczności, kierując się chęcią uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego życiu lub zdrowiu człowieka, a po drugie – wydania w takiej sytuacji przez starostę decyzji odmownej w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy.

W ocenie Senatu, który zaproponował projekt, zasadne jest objęcie kontratypem stanu wyższej konieczności nie tylko tego szczególnego przypadku przekroczenia dopuszczalnej prędkości, o którym mowa w art. 135 ust. 1 pkt 1a lit. a P.r.d. i zarazem art. 102 ust. 1 pkt 4 u.k.p., lecz również innego zachowania, które zagrożone jest analogiczną sankcją w postaci zatrzymania prawa jazdy. Chodzi o przewożenie w pojeździe silnikowym większej liczby osób niż liczba miejsc określona w dowodzie rejestracyjnym (pozwoleniu czasowym) lub wynikająca z konstrukcyjnego przeznaczenia pojazdu niepodlegającego rejestracji (z wyłączeniem wszakże przewożenia osób – 5 – autobusem w publicznym transporcie zbiorowym w gminnych, powiatowych i wojewódzkich przewozach pasażerskich w rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, pod warunkiem, że w pojeździe przewidziane są miejsca stojące)

Dodatkowo, w art. 2 pkt 2 projektu proponuje się wprowadzenie rozwiązania, które zobliguje starostę do wydania decyzji w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy w terminie 14 dni. Nowy przepis ust. 1da znajdzie jednak zastosowanie jedynie wtedy, gdy policjant podjął decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy na podstawie art. 135 ust. 1 pkt 1a P.r.d. Intencją Senatu w tym przypadku jest ograniczenie dolegliwości związanej z faktycznym zatrzymaniem prawa jazdy w sytuacji wystąpienia sporu co do tego, czy kierujący pojazdem rzeczywiście znajdował się w stanie wyższej konieczności.